

BASIN AÇIKLAMASI

20.11.2020

**DEVA PARTİSİ GENEL BAŞKANI ALİ BABACAN'IN
20 KASIM 2020 TARİHLİ BASIN AÇIKLAMASININ TAM METNİ**

Basın kuruluşlarımızın değerli temsilcileri,
Ekranları başında bizi izleyen değerli vatandaşlarımız,
Bugünkü basın toplantımız vesilesiyle aramızda olan değerli konuklar,
Hepinizi saygıyla selamlıyor,
Güncel ekonomik ve finansal gelişmeleri değerlendirmek üzere düzenlediğimiz
basın toplantısına hoş geldiniz diyorum.

Değerli konuklar,

Ülkemiz son yıllarda her alanda büyüyen sorunlarla karşı karşıya kalmıştır:

- Özgürlüklerin alanı daraltılmıştır,
- Hak ihlalleri çoğalmıştır,
- Adalet ve hukukun üstünlüğü ilkelerinden uzaklaşmıştır,
- Demokrasinin işleyişi bozulmuştur,
- Kurumlar itibarını yitirmiştir,
- Kurumsal yönetim anlayışı yok edilmiştir,
- Şeffaflık ve hesap verebilirlikten uzaklaşmıştır,
- Ehliyet ve liyakat kaybolmuştur.

Tüm bunların sonucunda ülkemizde;

- Ekonomik büyüme oranları düşmekte,
- İşsizlik şimdiye kadar hiç görülmediği seviyelere yükselmekte,
- Hayat pahalılığı can yakmakta,
- Bütçe açığı katlanarak artmakta,
- Hazinesinin borcu hızla yükselmekte,
- Merkez Bankası'nın rezervleri yüksek negatif seviyelere gerilemektedir.

Değerli konuklar,

Politika faizini geçtiğimiz Eylül ayında %8,25'ten 10,25'e çıkararak Merkez Bankası, dün politika faizini %4,75 daha artırarak %10,25'ten %15'e yükseltti. Yani iki ayda Merkez Bankası'nın politika faizi %6,75 oranında artmış oldu.

Şu anda Türkiye, dünyada en yüksek politika faizi uygulayan ülkelerden birisi oldu.

Merkez Bankası dünkü yazılı açıklamasında da şu ifadelere yer verdi: "Para politikası kurulu, enflasyon görünümüne dair risklerin bertaraf edilmesi, enflasyon beklentilerinin kontrol altına alınması ve dezenflasyon sürecinin en kısa sürede yeniden tesisi için, net ve güçlü bir parasal sıkılaştırma yapılmasına karar vermiştir. Önümüzdeki dönemde parasal duruşun sıklığı, enflasyonu etkileyen tüm unsurlar dikkate alınarak, enflasyonda kalıcı düşüş sağlanana kadar kararlılıkla sürdürülecektir."

Tercüme edelim; parasal sıkılaştırma demek, faizi artırmak demektir. Merkez Bankası diyor ki; "faizi epeyce yükselttim, enflasyon düşene kadar da yüksek tutacağım" diyor. Yani yüksek faiz enflasyonu düşürecek diyor.

Daha birkaç gün öncesine kadar "faiz sebep, enflasyon neticedir" diyen ve dünkü kararla faizin %15'e yükseltilmesine onay veren sayın Cumhurbaşkanına sesleniyorum:

Sayın Erdoğan;

Siz 2015 Şubat'ında "vatani satmak, yüksek faizle, yüksek enflasyonla, kötü yönetimle, ülkenin ve milletin kaynaklarını heba etmekle olur" diyerek o dönemin Merkez Bankası yönetimi için "vatana ihanet" iması yaptınız.

Siz 2017 Aralık'ında, "enflasyonu doğuran ana sebep faizdir" dediniz.

Siz 2018 Mart'ında "enflasyonun anası da babası da faizdir. Bunu bilmeyenler bilsin" dediniz.

Siz, 2018 Mayıs'ında "faiz ne kadar düşük olursa, enflasyon da o kadar düşük olur" dediniz.

Siz, 2018 Eylül'ünde Merkez Bankasının faiz artırım kararının ardından "şu an şahsen benim sabır safhamdır. Bu sabır bir yere kadar" dediniz. Bağımsız olması gereken kurumu ve başkanını adeta tehdit ettiniz.

Siz, 24 Haziran Cumhurbaşkanlığı seçimlerinden önce vatandaşlarımıza "siz bu kardeşinize yetkiyi verin, ondan sonra bu faizle nasıl uğraşılır göreceksiniz" dediniz.

Şimdi siyasi sorumluluğunuz gereği şu soruları cevaplandırmanızdır:

- Eğer sizin teziniz doğruysa, faiz sebep, enflasyon netice ise, dünkü faiz artışının enflasyonu yükseltmesi beklenir. Oysa Merkez Bankası dünkü açıklamasında tam tersini söylüyor: "Ben faizi yükselttim ki enflasyon düşsün" diyor. Yıllardır savunduğunuz tezinizin yanlış olduğunu anlayıp,

Merkez Bankasına faiz artışı için izin verdiniz mi? Yoksa Merkez Bankası size rağmen mi bu kararı aldı?

- Eğer bugün bu tezin çöktüğü kabul ediliyorsa -ki faiz artırımını bu anlama gelmektedir- niçin bugüne dek bu yanılda ısrar ettiniz? Niçin gerekli adımları zamanında atmadınız? Niçin ülkenin bu hale düşmesini beklediniz? Eksi faizlerin olduğu bir dünyada, Türkiye niçin en yüksek faizi ödeyen ülkeler arasına girdi? Bakın dünyaya, Merkez Bankalarının en yüksek faiz ödediği ülkelerin listesine bakın. Türkiye ilk sırada. Niçin ülkemizin yatırım yapılabilir kredi notunu tam beş kademe aşağı düşürdünüz? Yatırım yapılabilir seviyede idi; yılların emeğiyle biz o noktaya getirmiştik. Şu anda Türkiye'nin kredi notu eksi beşinci katta, bodrum katında. Niçin paramızı pul ettiniz? Bu milletin alın teriyle yıllardır biriktirdiği 130 milyar doların üzerindeki döviz rezervini iki yılda niçin ve ne uğruna heba ettiniz? Niçin döviz rezervimizi "eksi 39 milyar dolara" düşürdünüz? Bu ne demek? Merkez Bankası kendine ait dövizini satmış, satmış, satmış; bir de 39 milyar dolar içeri girmiş demek. Yani piyasaya elindeki dövizden 39 milyar dolar daha fazla döviz borcu var demek.
- 2018 yılında partili cumhurbaşkanı olarak göreve başlayıp, en yakın akrabanızı ekonomi yönetiminin başına getirdiğiniz günden bu yana, hazinenin iç ve dış borç toplamı 970 milyar liradan 1 trilyon 860 milyar liraya çıktı. Niçin, ne uğruna hazinenin borcu iki yılda neredeyse ikiye katladı? Niçin ülkemizde her üç kişiden birisi işsiz ya da atıl? Niçin bu ülkenin gençleri, girişimcileri, yatırımcıları umudunu kaybedip ülkeden ayrılmak istiyor? Eğer kendinizi, sizi oylarıyla destekleyip bu göreve seçen millete karşı sorumlu hissediyorsanız, bu konuda bir açıklama yapmayı düşünüyor musunuz?
- Beraberce faiz artışı yaptığınız bugünkü merkez bankası yönetiminden memnun olduğunuzu açıkladığınıza göre, daha evvel maliye bakanlığı yapmış kişilerden, merkez bankası başkanlığı yapmış olanlardan ve geçmiş ekonomi yönetimi bürokrasisinden helallik istemeyi düşünüyor musunuz?

Bu soruları size soruyorum. Sizin senelerdir haksızca iftira attığınız, suçladığınız, hakkına girdiğiniz hatta miting meydanlarında yuhalattığınız arkadaşlarımızın hepsinin hakkını teslim etmeniz gerekmiyor mu?

Eğer hak, hukuk, kul hakkı kavramları sizin için önemliyse, itham ettiğiniz, yuhalattığınız, rencide ettiğiniz tüm bu insanlardan helallik dilemelisiniz.

Fakirleşmesine sebep olduğunuz milletimize de bir açıklama yapmak zorundasınız.

Adeta kibrit çakılıp yakılan 130 milyar dolarlık döviz rezervini, hazinenin 1 trilyon 860 milyar liraya çıkan, iki yılda ikiye katlayan borcunu, yaşanan tüm kayıpları, mağduriyetleri açıklamak zorundasınız.

Ülkemizin itibarının niçin kaybolduğunu izah etmelisiniz.

Ve son olarak, bir kez daha hatırlatıyoruz. Bakan olarak görevlendirdiğiniz akrabanızın ortadan kaybolmasıyla, milletimizin ödediği bu ağır bedelin sorumluluğu buharlaşmaz, ortadan kaybolmaz.

Partili bir cumhurbaşkanı olmayı, yani taraflı bir cumhurbaşkanı olmayı tercih eden sizsiniz. Bu sistemde yetki sizdedir, ama sorumluluk da sizdedir. Siyasi sorumluluğunuz gereği olarak vatandaşlarımıza bir açıklama borcunuz var. Bunu tekrar hatırlatmak isteriz.

Değerli basın mensupları,

Dün yapılan toplantıda Merkez Bankası'nın politika faizlerinde sadeleştirmeye gitmesi öngörülebilirlik açısından olumlu bir adımdır.

Bununla birlikte, DEVA Partisi olarak her zaman vurguladığımız gibi asıl önemli olan, Merkez Bankası'nın bağımsızlığına saygı duyulacağına, Banka'nın kararlarına müdahale edilmeyeceğinin ve Banka'nın elindeki araçları hiçbir baskı altında kalmadan kullanabileceğinin ortaya konulmasıdır.

Bunun da söylemlerle değil, gerekli yasal ve kurumsal düzenlemeler ile güvence altına alınması gerekmektedir. Bugün Merkez Bankasına talimat verirsiniz, faizi yükseltir ama sürekli talimatla hareket eden bir Merkez Bankası bu ülkede de dünyada da güven ve itibar kazanamaz. Bu sağlanamadığı müddetçe, alınan kararların etkisi de sınırlı kalacaktır.

Bununla birlikte, para politikasının kredibilitesinin tesis edilebilmesi için Merkez Bankası'nın sadece faiz politikasıyla ilgili değil; kur politikası, rezerv birikimi ve kamu bankaları ile ilişkiler konularında da doğru adımları atması gerekmektedir.

Son dönemde BDDK ve diğer kurumlar tarafından uygulamaya konulan aktif rasyosu gibi yanlış ve müdahaleci adımların da süratle ve köklü bir biçimde düzeltilmesi gerekmektedir.

Unutmamak gerekir ki, Merkez Bankası'nın, BDDK'nın ve diğer kurumların atacağı adımlar, ancak bütüncül bir programın parçası olduklarında ve kurumsal bağımsızlığı sağlayacak kalıcı adımlarla desteklendiğinde, kendilerinden beklenen sonucu verirler.

Bu kararlar ekonomi yönetim anlayışında ve kurumsal çerçevede kalıcı bir değişiklik çerçevesinde değil de günü kurtarmaya yönelik olursa, beklenen sonuçları vermezler.

Şeffaflık, hesap verebilirlik, mali disiplin ve güvenin tesis edilmesi bakımından para politikasında atılan adımların, sıralayacağım alanlarda yapılacak değişiklik ve düzenlemelerle desteklenmesi büyük önem taşımaktadır:

- 1.190 civarında değişiklik yapılan kamu ihale kanunu orijinal çıkış amacına uygun hale getirilmelidir. Bu kapsamda, "pazarlık usulü ile ihale" ya da "doğrudan temin" gibi istisna olması gereken ihale usulleri genel alım usulü gibi kullanılmaktan çıkartılıp, tüm ihaleler açık ve fırsat eşitliğine dayalı hale getirilmelidir.
- 2.Tüm kurumlar Sayıştay denetimine açılmalıdır. Doğru, hesaptan kaçmaz.
- 3.Bütçe disiplinini sağlamak için mali kural uygulaması hayata geçirilmelidir.
- 4.Bir kara delik haline gelmiş olan Varlık Fonu kapatılmalıdır.
- 5.Bir başka kara delik olan bazı kamu özel işbirliği projeleriyle ilgili gerekli adımlar atılmalı, hatalar tekrar edilmemelidir.
- 6.Büyük kaynaklar tüketecek olan ve bir rant projesi haline gelen Kanal İstanbul gündemden çıkarılmalıdır.
- 7.Döviz ve altın cinsinden iç borçlanma durdurulmalıdır.
- 8.Merkez Bankası Başkanı'nın ancak kendi kanununda yer alan hükümlere göre görevden alınabileceğine dair yasal düzenleme yapılmalıdır. Merkez Bankası Başkanı'nın başında sürekli Demokles'in kılıcı gibi tehdit sallandırırırsanız, "dediğimi yapmazsan yarın kapı dışarıya atarım sizi" dersiniz, o Merkez Bankası bağımsız değildir.
9. Merkez Bankası, net döviz pozisyonunu şeffaf ve herkes tarafından izlenebilir bir şekilde yayınlamalıdır. Net rezervi hesap etmek için karmaşık yöntemlerin gerekmemelidir. Merkez Bankası bunu açık ve net koymalıdır ki bilmeyenler de öğrensinsin. Hele hele devletin en tepesindeki kişilerin ve kişinin bunu bilmeme ihtimali de başlı başına vahim bir tablodur.
- 10.Kamu bankalarını siyasi mülahazalarla kredi vermeye zorlamaktan vazgeçilmelidir.
- 11.Aktif rasyosu kaldırılmalıdır.

12. TÜİK tam bağımsız bir kurum haline getirilmeli, kurumsal kapasitesi güçlendirilmelidir. Halkımıza ve piyasalara doğru veriler açıklanmalıdır. Halkımızla makyajlı veriler değil, gerçek veriler paylaşılmalıdır.

13. Kural ve kurum bazlı ekonomi yönetimine geçişi sağlayacak ve ekonomi yönetiminin kurumsal kapasitesini güçlendirecek düzenlemeler süratle hayata geçirilmelidir.

Son olarak tekrar altını çizmek isteriz ki, Türkiye ekonomisinde yaşanan sorunlar teknik bir mesele olmaktan çıkmıştır.

Para ve maliye politikalarının iyileştirilmesi gereklidir. Ancak para ve maliye politikaları Türkiye'nin köklü ve yapısal sorunlarını tek başına çözmek için yeterli değildir.

Gelinen noktada Türkiye çoklu bir sistem krizi yaşamaktadır. Bu durum adeta bazı hastalarda görülen çoklu organ yetmezliğine benzemektedir.

Partili cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemindeki tıkanma, hukuk ve kamu yönetim sistemine, oradan da ekonomiye yansımaktadır. Bu sistem krizi ve kötü yönetim anlayışı giderilmeden teknik revizyonlarla bu sıkıntıları aşmak mümkün değildir.

DEVA Partisi olarak ekonomide yaşanan sorunların kalıcı bir biçimde çözülebilmesinin ancak topyekun bir değişim ile mümkün olabileceğine inanıyoruz. Bu kapsamda aşağıdaki adımların atılmasını çok önemli görüyoruz:

1. Güçlendirilmiş Parlamenter Sisteme geçilmelidir.
2. Hukukun üstünlüğü ve yargı bağımsızlığının tam olarak tesis edilmelidir.
3. İfade özgürlüğünün önündeki engeller kaldırılmalıdır.
4. İnsan hakkı ihlalleri önlenmelidir.
5. Katılımcı ve çoğulcu demokrasi anlayışı hakim kılınmalıdır.
6. Kuralların, kurumsal yönetim anlayışının, ehliyet ve liyakatin hakim olduğu bir kamu yönetimi hayata geçirilmelidir.
7. Devlet müdahalesi yerini adil rekabete; kayırmacılık yerini fırsat eşitliğine; ranta dayalı büyüme yerini verimliliğe dayalı büyümeye; bırakılmalıdır.

8.Parti programımızda da yer alan “güçlü, sürdürülebilir ve kapsayıcı büyüme” stratejisi uygulamaya konulmalıdır.

9.Basiretli para, kur, maliye, borçlanma ve finans politikaları kurumsal ve kalıcı hale getirilerek makro ekonomik ve finansal istikrar sürdürülebilir kılınmalıdır.

Değerli konuklar,
Değerli basın mensupları,

DEVA Partisi olarak hem yanlışlara işaret ediyor, hem de doğruları öneriler halinde sunuyoruz.

Biz çözümlerimizi, önerilerimizi ısrarla dile getireceğiz. Sayın Erdoğan, geçenlerde “bize ders vermeye kalkmayın” dedi, beni de özellikle hedef alarak. Bize ders veremezsiniz diye kulaklarını kapatsa da, biz ülkemiz için doğru politikaları oluşturup dillendirmeye ısrarla devam edeceğiz.

Bu bizim toplumsal ve ahlaki sorumluluğumuzun gereğidir. Bizi dinlemediklerinde ülkenin ne hale düştüğünü, nasıl perişan olduğunu da hep beraber görüyoruz. Bu ülke hepimizindir.

Ders almayanların ülkeyi ileride de ne hale düşürebileceklerini de güçlü bir uyarıyla ifade etmek istiyorum.

Burada hem ekonomiyle ilgili hem de genel anlamda tavsiyelerimizi, önerilerimizi ya da kendi ifadesiyle derslerimizi anlatıyoruz. Bunlara uyun, bunları yapın. Aksi halde bugünleri mumla ararız.

Zamanında küçük adımlarla, az miktarda suyla söndürülebilecek yangının büyümesiyle ve o yangını söndürmek için büyük bir faiz artışının gerekmesiyle karşı karşıya kaldık. Geride büyük hasar var. Büyük yangının arkasında büyük hasar kalmış durumda.

Yangın büyük. Belki söndürmeye çalışıyorsunuz ama geride bir enkaz var. Tedbir almazsanız, yangın tekrar çıkacaktır. Biz uyarılarımızı ve tavsiyelerimizi, bu ülkede yeniden yangınlar çıkmasın, insanlar yeniden yoksulluğa mahkum olmasın, mevcut kriz daha da derinleşmesin diye açıkça ve samimiyetle söylüyoruz. Daha önceki uyarılarımıza dikkat etmediğinizde ülkeyi ne hale düşürdüğünüzü herhalde artık açık bir şekilde görüyorsunuz.

Sözlerime burada son verirken, sorularınız varsa cevaplamak isterim.
Çok teşekkür ediyorum.